

Ruotu #42	Kylänmäki/Kylänväli Tynkä/Kalajoki
------------------	---

Sotilastorppa sijaitsi Kalajoella Tyngän kylän yhteismaalla vajaat 4 km rantatieltä. Vuonna 1733 ruodun muodostivat talot:

#5	Suando Lars Knutss	Tynkä
#30	Lapinoja Anders Anderss	Tynkä
#14	Kärkinen Jacob Sigfridss	Tynkä
#6	Rahkola Matts Nilss	Tynkä

Vuoden 1752 katselmuksessa tuvan ovesta puuttui lukko ja avain, ikkunasta oli neljä ruutua rikki, samoin savupelti ja takan muuriraudat oli korvattu puisilla. Nämä kaikki tuli korjata ja savupiippua piti korottaa muutamana tiilivarvin verran. Aitan jyväläarit ja lukko piti korjata, navetta ja lato piti uusia kokonaan. Peltoa torpan käytössä oli vain puolet määräläasta, Rachkolan ja Kärkisen tuli raivata omat osuutensa. Ruotutalolliset olivat antaneet sotilaille ohran siemeniä. Aidat ja ojat olivat kunnossa. Vain Anders Lapinaja oli raivannut niittyosuutensa, muut talolliset aikoivat raivata kylän takamailta nimeämänsä palstat seuraavana syksynä.

Vuoden 1779 katselmuksessa torppa oli hyvässä kunnossa. Vuoden 1782 katselmuksessa tuvan uuni piti muurata uudelleen, ikkunat korjata ja aitta uusia.

Vuoden 1791 katselmuksessa tuvan ikkunat piti suurentaa ja navetta tuli nostaa ja kengittää. Pelloista puuttui edelleen kymmenen kapanalaa, eli melkein puolet, mikä talollisten piti raivata. Talollisten tuli toimittaa sotilaille korvaukseksi viljaa kunnes pellot olivat valmiit. Kärkisen ja Lapinajan niityt olivat kunnossa, mutta muiden talollisten tuli laittaa vanhat niittynsä, aitansa ja ojansa kuntoon. Kaikki puutteet tuli korjata yhden vuoden kuluessa 3 riikintaalerin 16 killingin sakon uhalla.

Carl Jonss Björndahl

1734–1737

Carl on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1688–1707. Hänet otettiin sotilaaksi vuonna 1728 entisen Pyhäjoen komppanian numerolle #27, mistä hänet siirrettiin vuonna 1734 tähän ruotuun. Hän sai eron palveluksesta rykmentin pääkatselmuksessa 8.7.1737, jolloin hänet todettiin olevan vanha ja pienikokoinen.

Kirkonkirjoissa ei tietoja.

Michel Björndahl

1738–1760

Michel on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1714. Hänet otettiin sotamieheksi 9.4.1738, jolloin hänen sotilasasuunsa kuului vanhanmallinen hattu, sukat ja liivit. Ilmeisesti hän osallistui Hattujen sotaan vuosina 1741–42 ja rykmentin Ruotsin-retkelle talvella 1743–44. Vuosina 1748–51 hän oli linnoitustöissä Helsingissä; ainakin vuonna 1749 Helsingin veistämöllä ja vuonna 1751 Sipoossa. Huhtikuussa 1750 hän oli sairas. Hän osallistui Pommerin sotaan vuosina 1757–62, missä hänet todettiin helmikuussa 1759 pidetyssä pääkatselmuksessa vanhaksi ja raihnaaksi, mutta päätettiin pitää vielä paikallaan seuraavaan katselmukseen saakka. Marraskuussa 1759 hän oli Stralsundin varuskunnassa. Hän sai eron palveluksesta Pommerissa 20.10.1760.

Michel Sigfridss Björndahl s. _._.1702, k.19.10.1790 Alavieska, 1.vaimo **Margaretha Mattsdr Himango** s.28.1.1708, k.1.4.1762 Kalajoki (vanh. **Himango Matts Mattss** s. _._.1676, k.17.4.1749 Kalajoki ja **Maria Mattsdr**), vihitty 2.avioon 7.11.1762 Kalajoki leski **Brita Michelsdr Jutila**, ent. **Forstén**, s. _._.1714, k.16.1.1777 Alavieska. Vihittäessä 2.avioonsa Michel oli uudistilallinen. Hänet on merkitty itselliseksi ja kirkonvaivaiseksi Alavieskassa vuosina 1782–90. Britan 1.puoliso sotilas #32 **Hendrich Forsteen**, Brita vihitty 2.avioonsa 25.8.1751 Kalajoki **Anders Jacobss Jutila (/Huchtala)** s. _._.11.1703, k.17.2.1758 Alavieska.

Mikael on mainittu appivanhempiensa Matti Matinp ja Maria Matintr Himangon perukirjassa, missä perillisiksi on kirjattu tytär Maria + puoliso sotilas Mikael Björndahl sekä kuolleen Heikki-pojan lapset Matti ja Maria.¹

Michelin ja Margaretha lapset:

Maria s. _._.1740, vihitty 19.11.1791 Alavieska leski **Hindrich Jacobss Laitala**,

Mathias s.7.8.1743 Kalajoki,

Michael s.7.3.1745 Kalajoki, k.14.10.1745 Kalajoki,

Thomas s.12.12.1746 Kalajoki.

Ilmeisesti Michelillä ja Britalla oli avioton lapsi ennen Britan avioitumista Anders Jutilan kanssa:

Johannes 10.3.1748 Kalajoki.

Britan lapset 2.aviostaan Anders Jacobss Jutilan kanssa:

Lars s.19.8.1752 Alavieska,

Malin s.19.8.1752 Alavieska.

Johan Björndahl

1762–1790

Johan on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1742. Hän oli 170 cm pitkä. Hänet kirjattiin sotilaaksi 16.7.1762. Vuonna 1772 hänen todettiin olevan hiihtotaitoinen. Hän osallistui Kustaa III:n sotaan vuosina 1788–90 palvelen kesän 1788 saaristolaivastossa. Keväällä 1789 hän marssi komppanian mukana itärajalle Joensuuhun. Ilmeisesti hän osallistui vuoden 1879 taisteluihin Savon rintamalla. Hän sai eron palveluksesta 4.1.1790 ja 6.5.1794 hänelle myönnettiin 3 riikintaalerin 16 killingin suuruinen sotilaseläke. Hän nautti eläkettä ainakin vielä vuonna 1802.

Johan Björndahl s.10.11.1744, k.25.3.1824 Kalajoki. Hän muutti Kalajoelta vuonna 1799. Hänet on merkitty itselliseksi Nivalassa vuosina 1800–03 ja Kalajoen Tyngällä vuosina 1806–12. [Suomen asutuksen yleisluettelon](#) (SAY) mukaan hän oli irtolaisena Kalajoen Tyngällä vuonna 1808.

Gustaf Thomass Björndahl

1790–1802

Gustaf, ent. **Rånkala**, on syntynyt Kalajoen suurpitäjässä noin vuonna 1764. Hän oli 169 cm pitkä. Hänet merkittiin sotilaaksi 6.3.1790. Vuonna 1795 hän oli komennuksella Hankoniemessä. Pääkatselmuksessa 7.7.1802 hänellä todettiin olevan iskuhaava vasemmassa polvessa, joten vaivaisena hän oli sopimaton palvelukseen. Hän sai eron jälkeenkin luvan käyttää vanhaa sotilasasuaan.

Gustaf Björndahl, ent. **Roucala**, s.25.5.1766 Kalajoki (vanh. **Roucala Thomas Mårtenss** s.2.2.1726 ja **Lisa Gustafsd** s.19.5.1728, k.23.8.1776 Kalajoki). Gustaf asui tässä ruotutorpassa vuosina 1791–1804.

Isack Lom

1803–1809

Isack, ent. **Kamila**, on syntynyt Vähäkyrössä noin vuonna 1779. Hän oli 168 cm pitkä. Hänet pestattiin sotilaaksi 21.3.1803. Hän osallistui Suomen sotaan vuosina 1808–09. Sodan loppuvaiheessa hän oli sairaana Nikkilän sairaalassa, mistä hänet kotiutettiin. 20.8.1812 hänellä todettiin olevan II kenttäpataljoonan palkkalistan mukaan palkkasaatavia 1 riikintaaleri 42 killinkä joulukuun 1808 ja helmikuun 1809 väliseltä ajalta. Hänelle myönnettiin 31.3.1827 sotilashuonerahastosta 3.luokan, eli 6 ruplan 66¾ kopeekan, eläke, jota hän nautti vuoteen 1859 asti. Tuolloin hänelle myönnettiin myös 3 ruplan 33¼ kopeekan hautausavustus. Lyhyestä palvelusajasta huolimatta hän sai eläkkeen, koska oli vammautunut palveluksessa.

Isak Lohm sai vapaehtoista kansalaisavustusta vuosina 1858–1860 seuraavasti: vuonna 1858 3 ruplaa Helsingin komitealta (Finlands Almänna Tidning (FAT) 9.4.1859) ja 2 ruplaa Turun komitealta (Åbo Underrättelser (ÅU) 6.5.1859), vuonna 1859 2 ruplaa Helsingistä (FAT 30.12.1859, Suomen Julkisia Sanomia (SJS) 16.1.1860) ja 3 ruplaa Turusta (SJS 13.2.1860), vuonna 1860 2,75 ruplaa Helsingistä (FAT 31.12.1860) ja 2 ruplaa Turusta (ÅU 10.1.1861).²

Isaac Lohm s.29.11.1779, k. _ _ .1860, vihitty 1.avioon 29.11.1803 Reisjärvi **Helena/Lena Andersdr Kellokangas** s.22.8.1784 Reisjärvi (RK myös: s.27.12.1784), k.15.7.1818 Reisjärvi (vanh. **Kellokangas Anders Mattss** s.17.3.1758 Reisjärvi ja **Maria Christersdr Räisälä** s.17.2.1759 Reisjärvi), vihitty 2.avioon 10.1.1819 Reisjärvi **Agneta Larsdr Haikola** s.22.4.1793 (vanh. **Haikola Lars Erikss** s.20.4.1748 Reisjärvi ja **Maria Olofsdr Parckila** s.4.5.1755 Reisjärvi). He muuttivat Reisjärvelle 4.10. 1810, missä heidät on merkitty itselliseksi.

Nimismies kirjasi 24.11.1812 entisen sotilaan Isaak Lohmin luettelonsa sotapalvelukseen kelpaavista irtolaisista. Tuolloin hänen mainitaan muuttaneen Reisjärveltä Savoona.³

Lapset Isacin 1.aviosta:

Anna Kaisa s.7.4.1804, k.22.8.1804 Kalajoki,

Maria Lisa s.9.7.1805 Kalajoki, k.pienenä,

Anders s.8.9.1806 Kalajoki, k.10.6.1838 Sievi, vihitty 1.avioon 26.6.1827 Sievi **Lisa Mattsdr Jussinpecka** s.17.8.1803 Sievi (RK myös: s.18.8.1802), k.24.10.1835 Sievi (vanh. **Jussinpecka Maths Pählss** s.3.11.1764 Sievi (RK: s.11.3.1764) ja **Walborg Ericssdr Marckula** s.10.1.1768), vihitty 3.7.1836 Sievi **Susanna Jacobsdr Nybacka**, ent. **Säily**, s.20.12.1813 Sievi (vanh. **Säily Jacob** ja **Maria Johansdr**). Anders oli vävynä Sievin Jussinpekassa. Häntä rangaistiin kiroilusta.

Lapset Andersin 1.aviosta:

Anders s.1.11.1827 Sievi, k.2.3.1833 Sievi,

Mathias s.7.2.1830 Sievi, k.7.4.1830 Sievi,

Isaac s.11.2.1831 Sievi, k.1.8.1831 Sievi,

Maria Helena s.8.6.1832 Sievi, k.13.3.1833 Sievi,

Henric s.26.1.1834 Sievi,

Lapset Andersin 2.aviosta:

Anders s.19.10.1838 Sievi,

Maria s.14.3.1842 Sievi,

Magnus s.17.11.1843 Sievi,

Helena s.6.5.1811 Reisjärvi (Kellokangas), vihitty 26.12.1830 Reisjärvi **Gustaf Johanss Autio** s.4.9.1810 Reisjärvi (RK: s.4.10.1810) (vanh. **Autio Johan Johanss** s.22.5.1765 ja **Walborg Abrahamsdr Hietala** s.22.6.1769 Reisjärvi). He asuivat Reisjärven Autiossa, myöhemmin torppareina Perkkiössä.

Lapset:

Zephanias s.22.4.1832 Reisjärvi, vihitty 8.2.1857 Reisjärvi **Gretha Mattsdr Laitinen** s.20.7.1839 Reisjärvi (vanh. **Laitila Matts Mattss** s.25.5.1804 Reisjärvi ja **Brita Stina Mattsdr Kangasvieri** s.27.7.1810). He asuivat Reisjärven Perkkiössä,

Helena Brita s.22.3.1834 Reisjärvi, k.24.6.1835 Reisjärvi,

Elisabeth s.27.1.1836 Reisjärvi. Hän oli piikana Reisjärven Laitisessa ainakin vuosina 1858–59, Niemessä vuosina 1860–62 ja Autiossa vuonna 1865,

Johannes s.24.3.1838 Reisjärvi, k.2.9.1850 Reisjärvi,
Magdalena s.6.6.1840 Reisjärvi,
Anna Kristina s.26.9.1844 Reisjärvi,
Gustafva s.3.6.1847 Reisjärvi, k.4.1.1850 Reisjärvi,
August s.6.5.1849 Reisjärvi,
Joel s.20.9.1851 Reisjärvi, k.pienenä?,
Avilla s.27.6.1854 Reisjärvi,
Niklas s.20.9.1856 Reisjärvi,

Agnetan avioton lapsi:

Matthias s.2.10.1816 Reisjärvi, meni Sieviin 8.4.1832 ja Haapavedelle 2.5.1834,

Lapset Isacin 2.aviosta:

Maria Henrietta s.5.11.1820 Reisjärvi, vihitty 29.11.1840 Reisjärvi **Benjam Johanss Räisänen** s.2.3.1818 Reisjärvi (vanh. **Räisälä Johan Anderss** s.1.7.1780 ja **Magdalena Thomasdr** s. _._.1784). He asuivat itsellisinä Reisjärvellä.

Lapset:

Magdalena s.9.11.1841 Reisjärvi,
Johan s.14.3.1844 Reisjärvi,
Jakob s.17.6.1847 Reisjärvi, k.2.5.1848 Reisjärvi,
Jakob s.13.1.1850 Reisjärvi,
Fredrika s.11.9.1853 Reisjärvi,
Lucina s.12.8.1856 Reisjärvi,

Isaac s.25.3.1823 Reisjärvi, k.18.12.1824 Reisjärvi,

Tiitus s.14.11.1825 Reisjärvi, vihitty 30.12.1847 Haapajärvi **Brita Maria Andersdr Jemsen**.

Lapset:

Magdalena s.22.1.1851 Reisjärvi,
Esaias s.21.8.1853 Reisjärvi,
Emelia s.18.2.1856 Reisjärvi,

Anna Johanna s.5.9.1828 Reisjärvi. Anna Johanna oli palkollisena Sievissä noin vuonna 1850,

Matts, vihitty 12.12.1847 Haapajärvi **Kaisa Lisa Eriksdr Pennala**.

Lapset:

Johan s.14.1.1850 Reisjärvi,
Elisabeth s.22.7.1852 Reisjärvi,
Erik s.22.9.1855 Reisjärvi.

Viitteet

¹ OMA, Salon tuomiokunta: signum 151, sivu 91/12.5.1744

² Lagerstedt 2010, s.105

³ OMA, Oulun lääninkonttorin arkisto: Hm4:10